

Woda ponad ropę – zagrożenia bezpieczeństwa wodnego krajów Zatoki Perskiej w trakcie konfliktu na Bliskim Wschodzie

Jakub Kukulski
Analityk The Opportunity

02.04.2026

Blokada cieśniny Ormuz ma znaczny wpływ na światowe rynki ropy i gazu, ale dla funkcjonowania Państw Rady Współpracy Zatoki (Gulf Cooperation Countries, GCC) większym bieżącym wyzwaniem jest kwestia dostępu do wody. Trwający od 28 lutego 2026 r. konflikt stanowi zagrożenie dla łańcuchów dostaw wody w jednym z najsuchszych regionów świata.

Zależność regionu od desalinationi

Półwysp Arabski pozbawiony jest stałych całorocznych rzek. Większość naturalnych zasobów wody słodkiej państw GCC (Arabia Saudyjska, Bahrajn, Katar, Kuwejt, Oman, ZEA) pochodzi z podziemnych warstw wodonośnych, których całkowite odnawialne zasoby szacuje się na 7,21 mld m³ rocznie. Na mieszkańca państw GCC przypada około 120 m³ naturalnej wody słodkiej na rok, przy czym ONZ kategoryzuje poziom poniżej 500 m³/osobę/rok jako „całkowity niedobór wody” (w Polsce uznawanej za kraj suchy poziom ten wynosi ok. 1500 m³/osobę/rok). Państwa GCC wykorzystują, więc około 3400 zakładów desalinationi do odsalania wody morskiej z Zatoki Perskiej i Zatoki Omańskiej (oraz Morza Czerwonego w przypadku Arabii Saudyjskiej) aby pozyskiwać wodę słodką na potrzeby rolnictwa, przemysłu i konsumpcji przez 61,5 mln mieszkańców.

Spośród omawianych państw, Arabia Saudyjska i Oman są w najmniejszym stopniu zależne od wody pochodzącej z odsalania – stanowi ona odpowiednio 18,1% i 31% rocznych zasobów wody pozyskiwanych przez te państwa. Są to również kraje posiadające największe zasoby naturalnej wody słodkiej na mieszkańca w regionie – odpowiednio 75 m³ i 286 m³ (na mieszkańca na rok). W stopniu średnim zależne od odsalania są Kuwejt i Zjednoczone Emiraty Arabskie (42,2% i 52,1%), natomiast w stopniu wysokim zależne są Bahrajn i Katar (67,5% i 77,3%).

Wrażliwość infrastruktury na ataki

Pomimo dużej liczby zakładów, około 83,4%¹ instalacji w regionie to zakłady małe i średnie produkujące do 9999 m³ wody dziennie. Aglomeracje takie jak Rijad czy Doha, zaopatrywane są przez zakłady klasyfikowane jako bardzo duże (*extra large*) produkujące powyżej 100 000 m³ wody dziennie.

Przykładem jest katarski [Ras Abu Fontas 3](#), który może produkować nawet 165 000 m³ wody dziennie i zaopatrywać 1,1 mln mieszkańców.

Łączna zdolność produkcyjna 40-50 największych odsalarni w krajach GCC wynosi około 23-26 mln m³ wody dziennie, co stanowi dominującą część regionalnej produkcji wody odsalanej². Skupienie tak dużej zdolności produkcyjnej w kilkudziesięciu dużych odsalarniach w regionie zwiększa podatność systemu dostaw wody na zakłócenia, w tym na zmasowane ataki z powietrza. W trakcie trwającego konfliktu doszło już do pierwszych uszkodzeń instalacji, m.in. na irańskiej wyspie Keszem, w Bahrajnie i w Kuwejcie, jednak żaden z wymienionych ataków nie był na tyle poważny by uniemożliwić pracę zakładów.

Katastrofalne skutki zanieczyszczenia wód

W trakcie konfliktu nie musi dojść do bezpośredniego uderzenia na zakłady odsalania, aby bezpieczeństwo dostaw wody słodkiej dla regionu było zagrożone.

Wylew ropy do wód Zatoki – czy to na skutek uszkodzenia rafinerii, czy jednego z [85 tankowców](#) oczekujących na odblokowanie Cieśniny Ormuz – mógłby znacząco ograniczyć lub całkowicie zablokować możliwość pozyskiwania wody morskiej do desalinationi.

Co więcej, woda morska i woda słodka z odsalarni są wykorzystywane, m.in. do chłodzenia i przeprowadzania procesów chemicznych w elektrowniach i rafineriach. Z kolei odsalanie jest procesem energochłonnym. Zakłady te w krajach GCC umieszczane są więc najczęściej w pobliżu, w ramach jednego kompleksu. Sprawia to, że zniszczenia w systemie energetycznym wpływają na możliwości przerobowe odsalarni i *vice versa*.

¹ Szacunki autora na podstawie: [“Desalination and the Middle East: research, practices, implications, and prospects”](#)

² Szacunki autora na podstawie: [“Water Infrastructure in Kuwait”](#), [“Water Resources in Bahrain”](#), [“KSA Desalination Investment Insights”](#) i

[“Desalination and the Middle East: research, practices, implications, and prospects”](#)

Ograniczenie możliwości odsalania wpłynęłoby negatywnie na dostępność wody pitnej, czy możliwość odprowadzania i oczyszczania ścieków. Bez dostępu do wody słodkiej ucierpi rodzime rolnictwo, które odpowiada za produkcję 15% żywności na rynkach państw GCC. Ze względu na blokadę cieśniny Ormuz możliwości importu państw Zatoki (za wyjątkiem Arabii Saudyjskiej i Omanu) są znacznie ograniczone. Ograniczenie dostępu do wody wpłynie także na sektor petrochemiczny – nie tylko wspomniane rafinerie, ale także zakłady produkcji nawozów czy aluminium (szczególnie istotne w gospodarce Bahrajnu i Omanu).

Wnioski

Państwa Zatoki Perskiej należą do najbardziej uzależnionych od odsalania wody na świecie. Uszkodzenie tej infrastruktury może spowodować niedobory wody pitnej, a także na potrzeby rolnictwa i przemysłu – co przełoży się na wzrost cen i spadek dostępności żywności, a w najgorszym scenariuszu – kryzys humanitarny. W przypadku niemożności wykorzystania procesów odsalania, państwa GCC będą musiały korzystać w większym stopniu z ograniczonych rezerw lub zasobów wód podziemnych.

Choć państwa regionu współpracują w ramach wspólnego rynku i są połączone sieciami energetycznymi, traktują dostęp do wody jako obszar wyłącznej suwerenności państwowej. Pomimo prób stworzenia takowych, nie istnieją mechanizmy dzielenia się zasobami wodnymi, przesyłu między państwami, czy nawet formalne porozumienia w sprawie zarządzania wodami transgranicznymi, mimo że w regionie tym znajduje się kilka wspólnych warstw wodonośnych.

Transport dużych ilości wody między państwami byłby trudny, kosztowny i w sytuacji kryzysowej niewystarczający. W przypadku poważnego kryzysu wodnego każde państwo w dużej mierze musiałoby radzić sobie samodzielnie, co wytworzyłoby silną presję adaptacyjną na zmianę modeli zużycia wody, produkcji żywności oraz struktury zatrudnienia – zwłaszcza w sytuacji wyjazdu pracowników zagranicznych, od których w wielu sektorach gospodarki region jest silnie uzależniony.

